

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Speculum Quaestionum moralium, in universam Aristotelis philosophi summi Ethicen

Case, John

Francofurtum, 1597

VD16 C 1242

Cap. XI. - An res posterorum pertineant ad defunctos?

[urn:nbn:de:bsz:31-109038](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109038)

corrumpti; quo concesso sequetur quòd foelix possit esse miser, nam sublatà foelicitate miser erit.

Resp.

In foelicitate {
 te spectatur {
 Essentia accidentis, & sic à suo sub-
 iecto moueri potest.
 Constantia actionis, habitus & con-
 suetudinis, & sic non potest.

C A P. X I.

An res posterorum pertineant ad de-
 functos?

NE quis Soloni adhuc non satisfacisse Arist. putet, alia iam causa agitur, in qua Solonis sententia partim refellitur, partim approbatur: refellitur cum esse foelicem in hac vita probat, approbatur cum beatissimam vitam defunctorum concedat: satis iam dictum est de prima parte, de altera pauca dicenda veniunt in præcedenti cap. sic loquitur philosophus, Abturdum sanè est res posterorum nihil (ne ad vllum quidem tempus) ad patètes pertinere: in hoc capite sic inquit, Casus autem & res aduersas posterorum ac amicorum omnium

G 2 nihil

nihil omninò pertinere ad mortuos valde ab amici officio alienū sit, sentētijsq; omnium repugnare videatur; ex quibus verbis meo iudicio eminet, Immortalitas animi & defunctorū Beatitudo. Sexcenta sunt pfectò loca in Arist. quæ immortalitatem, permulta sunt quę foelicitatem probant. Mens æterna & immortalis est, sic in libris de animo: foelicitas hominis est perpetua, sic in Ethico, decimo. Mirū igitur mihi est quid Velcurioni (aliàs non contēnendo interpreti) in mentem venerit; quòd neget animi immortalitatē ex Aristotele posse probari. Sed rei viū non attingis fortasse dices, nam quæstio est, An res posterorum ad defunctos pertineant, in qua de modo pertinendi non de immortalitate animi dubitatur? Fateor equidem id verū esse quod dicat, sed prius immortalitatem & beatitudinē mortuorum demonstrare oportet, quàm eorū res nostras interesse probemus: his ergo positis, modū ac ordinē pertinendi probat Arist. in præcedēti ca. hæc eius est sentētia: Fieri potest vt qui beatam vitam vsq; ad senectutem

Animam esse
immortalem
doceri ab A-
rist. Lib. de a-
nima, cap. 50.

Res vitiorum
quomodo
pertineant
ad defunctos.

tem protulerit, migraueritq; conueniēter rationi, cum multæ in posteris mutationes consequantur. Absurdum tamen est si is quoq; mutetur, qui oppetijt mortem, sitq; aliàs miser, aliàs beatus: ex quibus verbis elicitur hic sensus, quod res posterorum, pertineant quidem ad defunctos, sed ita ut neq; beatiore ex eorum dignitate, neq; miserie ex eorum calamitate fiant: idem habet in hoc capite: sic enim ait, Ergo hoc quidem apparet, res secundas amicorū & aduersas, ad eos pertinere illas quidē qui occiderint; sed ita ut neq; ex beatis miseros faciant, neq; aliud quicquam generis eiusdem. Nulla enim est post hanc vitā beatitudinis in anima commutatio, si plura de hac re velis intelligere, suadeo ut legas fragmentū illud de somnio Scipionis, ut diligenter euoluas librum de mundo, librum decimum Ethico, tres vltimos libros Metaphysico, in quibus multa de æternitate animi, multa de dignitate intelligētiarū & beatorum spirituarū, multa de maiestate primi motoris, multa deniq; de contemplatione rerum omnium in prima

Defuncti à mutationib. istius vitæ nō pendent.

Animam se-
paratam &
foelicē quid
maneat post
hanc vitam.

Animæ sepa-
ratæ nihil ni-
si per reflexū
à prima cau-
sâ sciunt.

causâ discas. Quæ si ingeniosè in loco
cōferantur, mutū lucis ad hanc quæsti-
onē procul dubio adduxerint: fōtes qua-
si digito demonstrabo solū. Docent phi-
losophi quòd anima separata & foelix in
omni æternitate primum motorem, id
est, Deū aspiciat: docent quòd post sepa-
rationem suam amare propter vnionē
corporis non desinat; docent, quòd libe-
rata à curis multo diuinius quàm antea
intelligat; Quorsum quæso si res poste-
torū ad beatos nihil pertineant? Scipio-
nem disputantem de Romano imperio,
Patroclū disceptantem de sepulchro in
tragicam scenam non adduco, ficta for-
tasse hæc sunt & fabulosa, sed hoc vrgeo,
An sic mens separata magis sapiat, vt ni-
hil intelligere? an sic magis intelligat, vt
nihil sapere? sic primam causam suscipi-
at, vt nihil rerum præteritarum scire ac
meditari possit? Agnosco animam sciū-
ctam à corpore esse quidē finitam & cir-
cumscriptam essentiâ: quid tum? igna-
râ ergo esse concludas? Aliud est per ha-
bitum naturæ & essentiæ, aliud est per
reflexū p. imæ causæ & influentiam sci-

re. Nihil hic omnino definitio) studiose lector) hæc tamen morum præcepta colligo; vt Achilles Patroclo suo sepulchrum parare; vt filii bonorum parentum vestigiis insistere, vt posteri beatorum exempla imitari debeant.

Res posterorum ad defunctos pertinere in textu probantur.

Ab officio amicitiae, nam durum esset & alienum ab officio amicitiae contrarium docere.

A testimonio & opinione omnium qui semper iudicarunt eas pertinere.

A nomine & exemplo tragediarum, in qua defunctorum spiritus sæpe à poetis introducuntur, habentes quasi curam posterorum.

Opp.

Dubitare videtur Aristot. in textu, vtrum defuncti sint omnino felices, ergo confusè & definitè concludit res posterorum spectare ad defunctos, antecedens probatur in his verbis: Quærendum est de mortuis, vtrum alicuius boni participes sint, an contrà. Perspicuum enim est ex his, etiamsi quid ad eos pertineat siue boni siue mali, exile & exiguum illis fore.

Resp.

Non dubitat omnino de eternitate & beatitudine defunctorum, sed in hoc loco ostendit posterorum res aduersas, aut secundas statim beatorum omnino non mutare, & sic querit, An alicuius boni aut mali participes sint mortui? quasi diceret, hanc questionem moueo: An

Vtrum mortui boni alicuius participes sint, & quomodo intelligendū.

mortui nostrorum bonorum aut malorum fiant participes: Respondet non fieri, vel vt beatos eos qui non erant prius, efficiant, vel ijs qui ante beati erant, beatam vitam eripiant.

OPP.

Si res posterorum pertineant ad defunctos, verisimile est defunctos memoriam curamque posterorum retinere, sed hoc non est verum: ergo res posterorum ad defunctos non pertinent. Maior à sufficienti diuisione petitur, Minor ratione probatur, quia memoria est vis animi sensitui qua simul cū vitā nostrā extinguitur, à cura autem rerum mortalium anima separata (teste philosopho) liberabitur, aliter enim simpliciter felix & immutabilis non videtur.

Resp.

Anima separata quo modo res mundanas scire & curare dicitur.

Prima pars huius argumenti de modo sciendi, in calce expositionis nostrae resoluitur, non enim per memoriam qua extinguitur, sed per influentiam primi motoris qua fruitor, anima separata intelligit; curam autem posterorum habere dicitur, non quod istarum rerum vicissitudine de statu felicitatis vnquam deturberetur, sed quod in arce quasi posita & locata res duras & secundas posterorum videat. Quorsum ergo videt fortasse dices: vt hoc intellecto (nimirum illam videre) tu eius ante actam bonam vitam imiteris.